

A.J.L. van Antwerpen

DE STEEKPROEF VOOR HET RENTABILITEITS- EN FINANCIERINGS-
ONDERZOEK VAN DE BOOMKWEKERIJ IN BOSKOOP e.o.

Interne Nota No. 199

maart 1975

WOORD VOORAF

Door de afdeling Tuinbouw wordt jaarlijks een onderzoek verricht naar de rentabiliteit en de financiële positie in de belangrijkste takken van tuinbouw.

Het rentabiliteitsonderzoek van de boomkwekerij in Boskoop e.o. is met ingang van 1973/1974 op een nieuwe steekproef gebaseerd. In de nieuwe steekproef zijn ook bedrijven van de gemeenten Hazerswoude, Reeuwijk en Waddinxveen opgenomen.

De steekproef is samengesteld door A.J.L. van Antwerpen.

Het Hoofd van de
afdeling Tuinbouw,

(Ir. D. Meijaard)

Den Haag, maart 1975

DE BOOMKWEKERIJ IN NEDERLAND

a. De populatie

Ten behoeve van het rentabiliteits- en financieringsonderzoek - waarvoor eenmaal in de 5 à 6 jaar de steekproef wordt vernieuwd - is een onderzoek ingesteld naar het aantal bedrijven met boomkwekerijgewassen in de open grond. Als basis hiervoor is gebruik gemaakt van de Landbouwtelling 1973.

Volgens de Landbouwtelling 1973 waren er in Nederland 2898 bedrijven met boomkwekerijgewassen. De oppervlakte met boomkwekerijgewassen van deze bedrijven bedroeg 4382 ha. Een specificatie per provincie van de bedrijven alsmede de oppervlakte met boomkwekerijgewassen is in bijlage 1 gemaakt.

Het onderzoek in de boomkwekerij is beperkt tot vier gemeenten in Zuid-Holland, te weten: Boskoop, Hazerswoude, Reeuwijk en Waddinxveen. In deze gemeenten komen 908 bedrijven voor, dat is 31% van het landelijk aantal bedrijven en 751 ha boomkwekerijgewassen of 17% van de totale oppervlakte met boomkwekerijgewassen in Nederland.

Van deze 908 bedrijven bleken 352 bedrijven niet te voldoen aan de criteria die voor de groep gespecialiseerde boomkwekerijbedrijven zijn gesteld. In eerste aanleg bleken er dus 556 bedrijven geschikt te zijn voor het rentabiliteits- en financieringsonderzoek van de boomkwekerij in bovengenoemde gemeenten (tabel 1) en op deze bedrijven met > 60% van de sbe's aan boomkwekerijgewassen is de steekproef dan ook gebaseerd.

Tabel 1. Berekening van het aantal bedrijven met boomkwekerijgewassen dat in eerste aanleg geschikt is voor het onderzoek

	Aantal bedrijven	In %
1. Volgens Landbouwtelling 1973	2898	100
2. Buiten het gebied van onderzoek	1990	69
3. In het gebied van onderzoek	908	31
Niet-agrarisch hoofdberoep	139	5
Met handel (\geq 60 sbe 1))	74	2
Te kleine bedrijven (< 60 sbe 1))	139	5
	352	12
4. Bedrijven die in eerste aanleg geschikt zijn voor het onderzoek	556 2)	19

1) Standaardbedrijfseenheden (sbe) zijn verhoudingsgetallen die een beoordeling mogelijk maken van de produktie-omvang van het gehele bedrijf en van de afzonderlijke produktierichtingen.

2) Waarvan in Boskoop 332, in Hazerswoude 169, in Reeuwijk 30 en in Waddinxveen 25 bedrijven.

b. De steekproef

Voor de samenstelling van de steekproef zijn de 556 bedrijven eerst naar grootteklasse ingedeeld.

Uit elke grootteklasse van bedrijven is vervolgens een willekeurige steekproef genomen. De steekproefpercentages zijn per bedrijfs-grootteklasse opgenomen in tabel 2. Uit deze tabel blijkt dat de "grotere" bedrijven veel sterker in de steekproef zijn vertegenwoordigd dan de "kleinere" bedrijven 1). Bij de berekening van de gemiddelde cijfers (van kosten en opbrengsten enz.) is uiteraard met de verschillende steekproefpercentages rekening gehouden.

De mate waarin de bedrijven van de steekproef over de bedrijfs-grootteklassen zijn verdeeld, blijkt eveneens uit tabel 2, waarin zowel t.a.v. het aantal bedrijven als t.a.v. het aantal sbe's de steekproef met de populatie is vergeleken.

Tabel 2. Vergelijking te onderzoeken populatie en steekproef

Bedrijfs-grootte- klasse (in stan- daardbedrijfs- eenheden)	Bedrijven met boomkwekerijgewassen Boskoop e.o.					
	Aantal bedrijven			Aantal sbe		
	populatie	steek- proef	steek- proef in % po- pulatie	populatie	steek- proef	steek- proef in % po- pulatie
60 - < 120	366	21	5,7	31903	1820	5,7
120 - < 240	166	18	10,8	26248	2862	10,9
240 - < 480	20	4	20,0	6008	1100	18,3
480 - > 480	4	2	50,0	2229	1080	48,5
Totaal	556	45	8,1	66388	6862	10,3

1) Door rekening te houden met de verschillende mate waarin "grotere" en "kleinere" bedrijven tot de totale produktie bijdragen, wordt de betrouwbaarheid van de informatie over de resultaten van de tuinbouw, die op basis van een beperkt aantal waarnemingen kan worden gegeven, verbeterd.

Uitgaande van verschillende steekproefpercentages per grootte-klasse werden 45 bedrijven voor deelname aan het onderzoek bezocht. Het resultaat van het bezoek aan de 45 aldus gekozen bedrijven was als volgt:

	Bedrijven met overwegend boomkwekerijgewassen
1. geschikt voor en bereid tot deelneming	23
2. geschikt voor doch niet bereid tot deelneming	11
3. in verband met plannen tot verkoop van het bedrijf niet geschikt voor deeln.	3
4. te klein (< 60 sbe)	1
5. te veel handel	6
6. om andere redenen niet geschikt voor deelneming	1
	<u>45</u>

Ter vervanging van de onder punt 2 en 3 genoemde bedrijven werden 14 bedrijven van nagenoeg dezelfde grootte in het onderzoek betrokken.

Bij de werving van de 45 bedrijven is gebleken dat er 8 bedrijven (zie de punten 4 t/m 6) niet geschikt waren om deel te nemen aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek van gespecialiseerde boomkwekerijbedrijven.

De 37 uiteindelijk in het onderzoek betrokken bedrijven vertegenwoordigen een populatie van naar schatting 470 bedrijven.

∞ Bijlage 1. Bedrijven met boomkwekerigewassen in Nederland

Provincies en IJssel-meerpolders	Aantal bedrijven			Oppervlakte boomkwekerigewassen		
	Totaal	Buiten de gebieden van onderzoek	Gebieden van onderzoek 1)	Totaal	Buiten de gebieden van onderzoek	Gebieden van onderzoek 1)
	in %	in %	in %	ha	ha	ha
Groningen	148	5,1	148	367,5	367,5	-
Friesland	30	1,0	30	35,0	35,0	-
Drenthe	34	1,2	34	54,6	54,6	-
Overijssel	87	3,0	87	80,2	80,2	-
Gelderland	342	11,8	342	473,1	473,1	-
Utrecht	65	2,2	65	115,9	115,9	-
Noord-Holland	158	5,5	158	107,7	107,7	-
Zuid-Holland	1039	35,8	131	814,8	64,0	750,8
Zeeland	47	1,6	47	77,0	77,0	-
Noord-Brabant	568	19,6	568	1295,2	1295,2	-
Limburg	355	12,3	355	828,2	828,2	-
IJsselmeerpolders	25	0,9	25	132,9	132,9	-
Totaal Nederland	2898	100,0	1990	4382,1	100,0	750,8
In %	100		68,7	100	82,9	17,1

1) De gemeenten Boskoop, Hazerswoude, Reeuwijk en Waddinxveen.

Basis: Landbouwtelling exclusief bedrijven met minder dan 10 sbe.